

วารสารรัฐประศาสนศาสตร์และการจัดการสังคม

ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน) 2565

Received: 09/12/2021, Revised: 31/01/2022, Accepted: 09/02/2022

การยกระดับการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก

นันทิยา น้อยจันทร์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

E-mail: nuntiya.no@ssru.ac.th

บทคัดย่อ

รายงานการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนารูปแบบการยกระดับการจัดการเรียนรู้ 2) เพื่อประเมินผลการพัฒนารูปแบบการยกระดับการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ คณะครู จำนวน 21 คน และนักเรียน จำนวน 62 คน จาก 5 โรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ 1) แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการยกระดับการจัดการเรียนรู้ 2) แบบประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนของครู 3) แบบประเมินทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน และ 4) แบบประเมินความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ คะแนนพัฒนาการ และค่า t-test แบบ Dependent

ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการยกระดับการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 พบว่า คะแนนการประเมินรูปแบบการยกระดับการจัดการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ มีความเหมาะสมโดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}$ = 4.77, S.D. = 0.44) 2) ผลการประเมินการพัฒนารูปแบบการยกระดับการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 พบว่า คะแนนการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนของครู จำนวน 21 คน ก่อนการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ ดี คิดเป็นร้อยละเฉลี่ย 68.89 และหลังการจัดกิจกรรม อยู่ในระดับ ดีมาก คิดเป็นร้อยละเฉลี่ย 86.27 คะแนนทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.80, S.D. = 0.48)

คำสำคัญ : การยกระดับการจัดการเรียนรู้, ทักษะในศตวรรษที่ 21, โรงเรียนขนาดเล็ก

วารสารวิจัยประศาสนศาสตร์และการจัดการสังคม

ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน) 2565

Received: 09/12/2021, Revised: 31/01/2022, Accepted: 09/02/2022

Improvement of learning management to develop 21st century skills in Small – Sized Schools Under the Nakhon Nayok Primary Educational Service Area Office

Nuntiya Noichun

Faculty of Education, Suan Sunandha Rajabhat University

E-mail: nuntiya.no@ssru.ac.th

Abstract

The purpose of the research workshop in class was 1) Develop a model for learning management to develop 21st century skills in small – sized schools and 2) Evaluate the development a model for learning management to develop 21st century skills in small – sized schools. The target group for this study was 21 teachers and 62 Student in small – sized schools Under the Nakhon Nayok Primary Educational Service Area Office. They were selected by purposive sampling. Research tools include 1) Model of learning management to develop 21st century skills 2) The competency in teaching and learning Assessment Form 3) The 21st Century Learning Skills Assessment Form and 3) Satisfaction Assessment Form. Data analysis and data present average, standard deviation, Percentage, the growth scores and t-test Dependent.

The results showed that 1) Responding to the Model for learning management to develop 21st century skills was at a high level. ($\bar{X}$ = 4.77, S.D. = 0.44) 2) Responding to the competency in teaching and learning through the professional learning community process found that the scores before the activities were good, representing an average of 68.89 percent and after the activities were at a very good level, representing an average of 86.27 percent. The 21st Century Learning Skills of their after was higher than before learning was also found evidence of statistically significant at the .05 level. And responding to instructional satisfaction was at a high level ($\bar{X}$ = 4.80, S.D. = 0.48).

Keywords: Improvement Of Learning Management, 21st Century Skills, Small - Sized Schools

วารสารรัฐประศาสนศาสตร์และการจัดการสังคม

ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน) 2565

Received: 09/12/2021, Revised: 31/01/2022, Accepted: 09/02/2022

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันมีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้สภาพเศรษฐกิจ การเมือง สังคม มีการเปลี่ยนแปลงต่อวิถีการดำเนินชีวิตของประชากร ในทุกประเทศจึงต้องพัฒนาคนให้ได้รับการศึกษาให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ต่อสถานการณ์ที่อาจเปลี่ยนแปลงได้ทุกเมื่อ (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์, 2563 : 2) แผนพัฒนาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 - 2579) กล่าวว่า คนไทยต้องได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุขกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 ภายใต้ 6 ยุทธศาสตร์ ที่มีเป้าหมายการศึกษา คือ การเข้าถึงการศึกษา (Access) ความเท่าเทียม (Equity) ประสิทธิภาพ (Efficiency) และตอบโจทย์ บริบทที่เปลี่ยนแปลง (Relevancy) ที่มีผลลัพธ์สุดท้าย คือ เด็กไทยมีทักษะ 3R8Cs สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ในทศวรรษที่ 2 พ.ศ.2552 – 2561 ที่ดำเนินการภายใต้วิสัยทัศน์ “คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ” (สำนักงาน เลขาธิการสภาการศึกษา, 2552 : 1)

โรงเรียนขนาดเล็ก เป็นปรากฏการณ์ทางการศึกษาที่ท้าทายการศึกษาทุกยุคทุกสมัย เนื่องจากมีความพยายามในการ แก้ปัญหาอย่างต่อเนื่อง แต่กลับพบว่า อัตราการเกิดของประชากรได้ลดลงตามลำดับ ส่งผลให้ประชากรในวัยเด็กลดลง ประกอบกับการย้ายเข้าทำงานจากชนบทสู่เมืองของผู้ปกครองเป็นจำนวนมาก ทำให้เกิดความนิยมส่งบุตรหลานเข้าเรียน โรงเรียนในเมือง การมีโรงเรียนขนาดเล็กจำนวนมากย่อมส่งผลถึงคุณภาพและประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา จะเห็นได้ จากปัญหาด้านต่าง ๆ ดังนี้ 1. ปัญหาด้านคุณภาพการจัดการศึกษาค่อนข้างต่ำ พบว่า นักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กมีค่าเฉลี่ย ผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่านักเรียนในโรงเรียนขนาดอื่น 2. ปัญหาด้านการบริหารจัดการ เนื่องจากอัตราส่วนครูต่อนักเรียน และ นักเรียนต่อห้องเรียนต่ำกว่ามาตรฐาน ส่งผลให้ค่าใช้จ่ายสูงกว่าโรงเรียนขนาดอื่น ๆ 3. ปัญหาด้านการเรียนการสอน พบว่า ครู ส่วนใหญ่ขาดทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้มีจำนวนจำกัด 4. โรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่อยู่ในชุมชนขนาดเล็ก ประชากรมีฐานะยากจน ทำให้ไม่มีศักยภาพในการระดมทรัพยากร และ 5. ปัญหาการขาดแคลนครู จำนวนครูไม่ครบชั้น ครูไม่ครบตามรายวิชาเอก และไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายได้ จึง ส่งผลทำให้ประสิทธิภาพและคุณภาพของการจัดการศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กไม่เป็นไปตามเป้าหมาย (สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2, 2562 : 6) จากสภาพปัญหาดังกล่าว การพัฒนาระบบและกระบวนการจัดการศึกษา ที่คนไทยทุกคนเข้าถึงโอกาสในการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิต หรือสร้างความเสมอภาคด้านการศึกษาแก่ผู้เรียน สอดคล้อง และรองรับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 จึงต้องถูกขับเคลื่อนและพัฒนาคุณภาพของครูให้เป็นผู้มีความรู้ คุณลักษณะ และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มาเป็นลำดับแรก เพื่อให้ครูสามารถพัฒนาตนเอง การจัดการเรียนการสอน และการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เกิดสมรรถนะที่ต้องการในชีวิตประจำวันได้ (กรุณพล พรหมมณี และเอกรินทร์ สังข์ทอง, 2558 : 67)

ดังนั้น เพื่อเป็นการยกระดับคุณภาพทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กให้สูงขึ้นกว่าในปัจจุบัน ผู้วิจัยจึงได้จัดทำ งานวิจัยเรื่อง การยกระดับการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาหนองคายขึ้น โดยมีมุ่งหวังให้ครูมีความตระหนัก มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ให้เหมาะสมกับผู้เรียนได้ อีกทั้งยังมีมุ่งหวังให้ผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็กได้รับการพัฒนาความรู้ ทักษะ มีเจตคติที่ดีต่อการ เรียนรู้ และสามารถเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพได้ต่อไปในอนาคต

วารสารรัฐประศาสนศาสตร์และการจัดการสังคม

ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน) 2565

Received: 09/12/2021, Revised: 31/01/2022, Accepted: 09/02/2022

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการยกระดับการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก
2. เพื่อประเมินผลการพัฒนารูปแบบการยกระดับการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.1 ผู้วิจัยประสานโรงเรียน เพื่อจัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ให้ครูผู้สอนระดับประถมศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กที่ทำการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก เข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21

1.2 ผู้วิจัยประชุมคณะทำงานเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการอบรม เนื้อหาการอบรม ขั้นตอนการอบรม การประเมินผล รวมทั้งกำหนดเวลา สถานที่อบรม และชี้แจงบทบาทหน้าที่ของคณะทำงาน

1.3 ผู้วิจัยประสานวิทยากรให้การอบรม โดยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์วิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 เพื่อเป็นวิทยากรให้การอบรม

1.4 ดำเนินการจัดอบรมครูตามรูปแบบการยกระดับการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ดำเนินการอบรมตามตารางการอบรมและกิจกรรมการอบรมตามขั้นตอนของรูปแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยทำการทดสอบสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูผู้เข้ารับการอบรมก่อนและหลังการอบรม เมื่อสิ้นสุดการอบรมคณะครูจากโรงเรียนบ้านคลอง 23 โรงเรียนบ้านช่องตะเคียน (ละเหยตาริอุปลัณ) โรงเรียนชุมชนวัดอำภาสริวงค์ มิตรภาพที่ 162 โรงเรียนวัดท่าช้าง (แสงปัญญาวิทยาคาร) ร่วมกิจกรรมออกแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21

1.5 เตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ซึ่งประกอบด้วย แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการยกระดับการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 แบบประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครู แบบประเมินทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน และแบบประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบการยกระดับการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ที่ผ่านการหาคุณภาพเรียบร้อยแล้ว

1.6 เตรียมความพร้อมคณะผู้บริหาร และคณะครูที่จะเข้ารับการทดลอง โดยจัดกลุ่มโรงเรียนร่วมพัฒนาตามความสมัครใจของโรงเรียนไปจนเสร็จสิ้นการทดลอง

1.7 คณะผู้บริหารและคณะครูในโรงเรียนที่เข้ารับการพัฒนาร่วมกันออกแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 และกิจกรรมการเรียนรู้ไปทดสอบกับนักเรียนในแต่ละโรงเรียน โดยมีผู้วิจัยให้คำแนะนำและดำเนินการติดตามผลการดำเนินงาน

1.8 นำเครื่องมือการวิจัยที่สมบูรณ์แล้วไปให้คณะผู้บริหารและคณะครูในโรงเรียนที่เข้ารับการพัฒนาประเมินผล จากนั้นให้นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล

วารสารรัฐประศาสนศาสตร์และการจัดการสังคม

ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน) 2565

Received: 09/12/2021, Revised: 31/01/2022, Accepted: 09/02/2022

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพการวิจัยในครั้งนี้ มีการวิเคราะห์ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจากเอกสาร ตำรา บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาครูและนักเรียนด้านทักษะในศตวรรษที่ 21 (4Cs) ซึ่งแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ทักษะในศตวรรษที่ 21 และโรงเรียนขนาดเล็ก

2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

1) สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัย

1.1) วิเคราะห์ความเหมาะสมของรูปแบบการยกระดับการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน และความพึงพอใจต่อรูปแบบการยกระดับการจัดการเรียนรู้ โดยการคำนวณค่าเฉลี่ย (Average)

1.2) วิเคราะห์ความเหมาะสมของรูปแบบการยกระดับการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน และความพึงพอใจต่อรูปแบบการยกระดับการจัดการเรียนรู้ โดยการคำนวณค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

1.3) วิเคราะห์ผลการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนของครู โดยการคำนวณค่าร้อยละ (Percentage)

1.4) วิเคราะห์คะแนนวัดสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครู และทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน โดยคำนวณหาคะแนนพัฒนาการ (Grown Score)

1.5) เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลังทดลองของกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้การทดสอบ t-test แบบ Dependent

2) สถิติที่ใช้หาคุณภาพเครื่องมือวัดกรรม

2.1) คำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการยกระดับการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 แบบประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครู แบบประเมินทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน และแบบประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบการยกระดับการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21

ผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนารูปแบบการยกระดับการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 จากการดำเนินกิจกรรม ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการยกระดับการจัดการเรียนรู้ไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายของการวิจัย โดยมีการตรวจสอบความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการยกระดับการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 จากนั้นนำมาตรวจให้คะแนน และทำการวิเคราะห์ผล ได้ผลการวิเคราะห์แสดง ดังนี้

วารสารรัฐประศาสนศาสตร์และการจัดการสังคม

ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน) 2565

Received: 09/12/2021, Revised: 31/01/2022, Accepted: 09/02/2022

ตารางที่ 1 ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการยกระดับการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21

รายการประเมิน	ความเหมาะสม		
	$\bar{X}$	S.D	แปลความหมาย
วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อกำหนดประเด็นและแผนเพื่อการพัฒนาตามความต้องการของโรงเรียนด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning	4.67	0.50	ดีมาก
วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ Active Learning ด้วยกิจกรรมกระบวนการ PLC	4.67	0.47	ดีมาก
วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อพัฒนานักเรียนใหม่มีความรู้และทักษะด้านต่าง ๆ ให้ดีขึ้น	5.00	0.00	ดีมาก
วัตถุประสงค์ที่ 4 เพื่อเชื่อมโรงเรียนและการเรียนรู้สู่ชุมชน	4.78	0.42	ดีมาก
วัตถุประสงค์ที่ 5 เพื่อสร้างเครือข่ายโรงเรียนร่วมพัฒนา	4.56	0.50	ดีมาก
วัตถุประสงค์ที่ 6 เพื่อประสาน ส่งเสริม สนับสนุน ติดตาม และประเมินผลโครงการ	4.78	0.42	ดีมาก
รวม	4.74	0.44	ดีมาก

จากตารางที่ 1 ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการยกระดับการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 พบว่า คะแนนการประเมินรูปแบบการยกระดับการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 จากผู้เชี่ยวชาญ มีความเหมาะสมโดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = 0.44) ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2. ผลการประเมินการพัฒนาแบบการยกระดับการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ได้ผลการวิเคราะห์แสดงดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก

	ผลการพัฒนา ก่อนจัดกิจกรรม		ผลการพัฒนา หลังจัดกิจกรรม		ค่าพัฒนาการ (D)
	ร้อยละ	ระดับคุณภาพ	ร้อยละ	ระดับคุณภาพ	
รวมเฉลี่ย	68.89	ดี	86.27	ดีมาก	17.38

จากตารางที่ 2 ผลการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนขนาดเล็กตามรูปแบบการยกระดับการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 พบว่า คะแนนการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนของครูมีค่าพัฒนาการในภาพรวมเพิ่มสูงขึ้น คิดเป็นร้อยละ 17.38 ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

วารสารรัฐประศาสนศาสตร์และการจัดการสังคม

ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน) 2565

Received: 09/12/2021, Revised: 31/01/2022, Accepted: 09/02/2022

ตารางที่ 3 ผลการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก

ทักษะในศตวรรษที่ 21	ผลการทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	ΣD	ΣD^2	t
1. ด้านการสื่อสาร	ก่อนเรียน	62	10	8.00	2.25	91	323	6.5581*
	หลังเรียน	62	10	9.47	1.14			
2. ด้านการคิดวิเคราะห์	ก่อนเรียน	62	10	8.02	2.12	70	168	7.3612*
	หลังเรียน	62	10	9.15	1.28			
3. ด้านความคิดสร้างสรรค์	ก่อนเรียน	62	10	6.52	2.73	124	426	9.2189*
	หลังเรียน	62	10	8.52	1.84			
4. ด้านการร่วมมือ	ก่อนเรียน	62	10	7.58	2.27	122	458	8.1972*
	หลังเรียน	62	10	9.55	1.15			

*t .05,61 = 1.9996

จากตารางที่ 3 ผลการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ตามรูปแบบการยกระดับการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 มีทักษะในศตวรรษที่ 21 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการยกระดับการจัดการเรียนรู้

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. ด้านความรู้ ความเข้าใจ	4.79	0.48	มากที่สุด
2. ด้านความพึงพอใจ	4.81	0.46	มากที่สุด
3. ด้านการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์	4.79	0.48	มากที่สุด
ภาพรวม	4.80	0.48	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการยกระดับการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 เมื่อวิเคราะห์ข้อมูล โดยภาพรวมผู้ประเมินมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการยกระดับการจัดการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.80 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.48 ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

สรุปและอภิปรายผล

1. ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการยกระดับการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 พบว่า คณะกรรมการประเมินรูปแบบการยกระดับการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 จากผู้เชี่ยวชาญ มีความเหมาะสม โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}$ = 4.77, S.D. = 0.44) อาจเนื่องมาจากผู้บริหารและคณะครูที่เข้าร่วมโครงการมีความรู้ความสามารถ และความเข้าใจเกี่ยวกับการออกแบบกิจกรรมเชิงรุกที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมเป็นหลัก และมีครูผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกและสนับสนุนไปใช้ในแผนการจัดการเรียนรู้มากขึ้น โดยสามารถนำเอาความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาปรับใช้กับการเรียน ทำให้การเรียนรู้เกิดความสนุกสนาน ได้นำความรู้ทางวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยี และกระบวนการทางวิศวกรรมมาปรับใช้อย่างเป็นระบบ และเกิดผลสำเร็จในทางที่ดีกับนักเรียน ได้รับความร่วมมือจากชุมชนในการช่วยสนับสนุนและจัดหาแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมแก่นักเรียน ทำให้ผลตอบรับจากการปฏิบัติกิจกรรมตามแผนการจัดการ

เรียนรู้ประสบความสำเร็จ และเป็นที่ชื่นชมทั้งจากนักเรียนและผู้ปกครองเป็นอย่างมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทักชิน สิทิตศักดิ์ (2555 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ระดับประสิทธิผลการจัดการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับมาก ซึ่งปัจจัยเชิงระบบที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลการจัดการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก ได้แก่ ปัจจัยสภาพแวดล้อม ปัจจัยนำเข้า และปัจจัยกระบวนการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิภพ เสวกรวรรณ์. (2556 : 193-220) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรการบริหารแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา จำนวน 10 กลยุทธ์ เมื่อประเมินกลยุทธ์ในด้านความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ พบว่าอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์การประเมินสรุปได้ว่า มีความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิทธิพงษ์ สุพรม (2563 : 96-107) ได้ศึกษาการพัฒนาจุดเน้นเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 พบว่า กระบวนการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษามีองค์ประกอบที่ 1-7 คือ 1) การบริหารคน 2) ความรอบรู้ในการบริหาร 3) การบริหารแบบมุ่งผลลัพธ์ 4) การบริหารอย่างมืออาชีพ 5) ความมีคุณภาพ 6) ความมีประโยชน์ และ 7) ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ผลการใช้จุดเน้นเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับคุณภาพมาก และผลการประเมินจุดเน้นเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model ในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการประเมินการพัฒนารูปแบบการยกระดับการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 พบว่า คณะกรรมการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนของครู จำนวน 21 คน ก่อนการดัดกิจกรรมรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนของครู อยู่ในระดับ ค คิดเป็นร้อยละเฉลี่ย 68.89 และหลังการจัดกิจกรรม อยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละเฉลี่ย 86.27 โดยมีค่าพัฒนาการในภาพรวมเพิ่มสูงขึ้น คิดเป็นร้อยละ 17.38 คณะนักทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และกลุ่มเป้าหมายมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการยกระดับการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมทั้งหมดอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.80 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.48 อาจเนื่องมาจากคณะครูได้มีการนำความรู้ที่ได้รับไปถ่ายทอด จัดกลุ่มโรงเรียนร่วมพัฒนาขึ้น เพื่อร่วมแลกเปลี่ยนแนวคิดผ่านกระบวนการ PLC และออกแบบโครงสร้างการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ตามบริบทของโรงเรียน และทางมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาได้เข้าเยี่ยมเยียน และให้คำแนะนำกับทางโรงเรียนผ่านทางออนไลน์เป็นระยะ ๆ และภายหลังจากการดำเนินกิจกรรมครูผู้สอนจะทำการประชุมหารือถึงการดำเนินกิจกรรมในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ทำให้การถ่ายทอดความรู้และกระบวนการที่เกิดขึ้นเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพภายในโรงเรียนทำให้นักเรียนมีความสุขสนุกสนานในการเรียนรู้ มีทัศนคติที่ดี ตระหนักต่อความสำคัญของวิทยาศาสตร์ ทำให้นักเรียนมีความสามารถในการสื่อสาร การคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ และการร่วมมือเพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมทั้งหมดด้วยตนเอง และได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างยั่งยืน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Eden Handayani Tyas and Lamhot Naibaho. (2021 : 176-182) ที่ได้ศึกษาการใช้รูปแบบการเรียนรู้ตามทักษะการคิดขั้นสูง (HOTS) ว่าเป็นการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ได้ เกิดเรียนรู้ที่จะคิดอย่างมีวิจารณญาณ และตัดสินใจเรียนรู้ที่จะแก้ปัญหา พบว่า รูปแบบการเรียนรู้ HOTS เหมาะสมกับการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ทั้งในโรงเรียนและมหาวิทยาลัย และช่วยในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษา สอดคล้องกับ Lusiana Wulansari. (2022 : 578 - 583) ได้ศึกษาการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาสำหรับพื้นที่ชายแดน โดยครูที่ได้รับการพัฒนาจากโครงการดังกล่าวมีระดับการศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติของอินโดนีเซีย และมีบทบาทเชิงกลยุทธ์อย่างมากในการพัฒนาการศึกษาระดับชาติของอินโดนีเซีย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Zainal Muhtar, Maria Susana Y, H Wahyudin, Iim Wasliman and Sofyan Sauri. (2022 : 422) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลการใช้กลยุทธ์รูปแบบ Balanced Scorecard ในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษา

วารสารรัฐประศาสนศาสตร์และการจัดการสังคม

ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน) 2565

Received: 09/12/2021, Revised: 31/01/2022, Accepted: 09/02/2022

พบว่า ความต้องการพื้นฐานของบุคคลที่จัดว่ามีความสำคัญ และรูปแบบ Balanced Scorecard (BSC) นับเป็นเครื่องมือวัดชนิดหนึ่งที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการวัดประสิทธิภาพของผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนได้ เพราะมีการคำนึงถึงองค์ประกอบและปัจจัยที่มีความสำคัญ เพื่อให้การดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จ และสามารถปรับปรุงคุณภาพของโรงเรียนได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1) การพัฒนาระดับการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 มีความเหมาะสมในการนำไปพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนของครู และทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ปรับใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาครูและนักเรียนให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น อันจะนำไปสู่ผลการพัฒนาผู้เรียนต่อไปได้

1.2) สถานศึกษาทุกระดับ ควรศึกษาผลการวิจัยและนำไปเป็นฐานข้อมูลในการประยุกต์สู่การปฏิบัติในสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม จริงจัง และต่อเนื่อง ควรมีการติดตามข้อมูลเพื่อนำมาใช้เทียบเคียง วิเคราะห์ และพัฒนาต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1) ควรมีการพัฒนากระบวนการ เครื่องมือติดตามผลการดำเนินการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อให้พัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูและทักษะของนักเรียนเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง มีแนวทางในการพัฒนาที่ชัดเจน ครอบคลุม และสามารถนำไปสู่ความก้าวหน้าทางการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง

2.2) ควรมีการศึกษารูปแบบการพัฒนาครูและนักเรียนในด้านอื่น ๆ ให้สอดคล้องกับบริบท สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละโรงเรียนต่อไป

2.3) ควรศึกษาเกี่ยวกับจุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนทุกขนาด เพื่อให้เกิดแนวปฏิบัติ นโยบายการศึกษาที่เสมอภาค อันจะนำไปสู่การสร้างคุณภาพอย่างเท่าเทียมให้แก่ทุกสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กรุณพล พราหมณ์ และเอกรินทร์ สังข์ทอง. (2558). รูปแบบการจัดการความรู้เพื่อการพัฒนาครู : กรณีศึกษากลุ่มโรงเรียนน้ำผุดโพธาราม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรังเขต 1. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 20 ธ.ค. 64, จาก : <http://fs.libarts.psu.ac.th/research/journal/journal%20582/4Model%20of%20knowledge%20management.pdf>.
- ทักษิณ สิทธิศักดิ์. (2555). ปัจจัยเชิงระบบและแนวทางการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์).
- พิภพ เสวกรวรรณ์. (2556). การพัฒนากลยุทธ์การบริหารแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร).
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2. (2562). รายงานผลการดำเนินงานกลุ่มนโยบายและแผน. หนองคาย : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). สภาพการจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้. กรุงเทพฯ : วิ.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น.
- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์. (2563). ยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษา พ.ศ. 2561-2564. กาฬสินธุ์ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.

วารสารรัฐประศาสนศาสตร์และการจัดการสังคม

ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน) 2565

Received: 09/12/2021, Revised: 31/01/2022, Accepted: 09/02/2022

สิทธิพงษ์ สุพรม. (2563). การพัฒนาจุดเน้นเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28. *วารสารวิจัยและประเมินผลอุปสรราชธานี*, 9(2), 96 – 107.

Eden Handayani Tyas and Lamhot Naibaho. (2021). HOTS Learning Model Improves The Quality Of Education. *International Journal of Research – GRANTHAALAYAH*. 9(1) : 176-182.

Lusiana Wulansari. (2022). Improving the Quality of Education for Border Areas. In Acid Leonardo Sari, Irwandi and Robbi Rahim. (Eds.), *1st Virtual Workshop on Writing Scientific Article for International Publication Indexed SCOPUS*. 578-583.

Zainal M., Maria S.Y., Wahyudin H., Iim W. & Sofyan S. (2022). Implementation of the Balanced Scorecard as a Strategy in Improving the Quality of Education. *Muhtar*. 7(2) : 422.